

第六期

僑批文化

吳南生墨

僑批文化

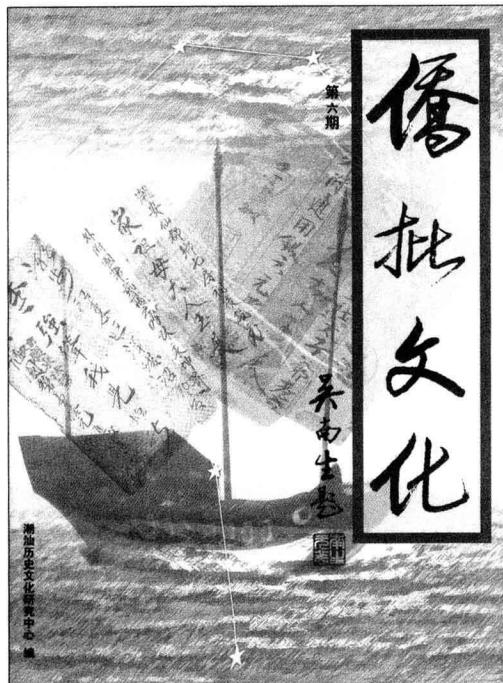
吴南生卷

第六期

汕头历史文化研究中心 编

目录

第六期 2006年6月

刊名题签 吴南生
主 编 王炜中
副 主 编 陈义平
责 任 编辑 沈建华
封 面 设计 蔡宝烈

主 办 潮汕历史文化研究中心
地 址 广东省汕头市金湖路玫瑰园 29 栋西座
电 话 (0754)8628206
传 真 (0754)8328611
邮 政 编码 515041
电子邮箱 cslswhyjzx@21cn.net
网 址 www.chaorenwang.com
准 印 证 揭新出许字第 2006008 号
制 版 印 刷 汕头市春风印务有限公司
电 话 (0754)3873939

- 04 陈伟南先生再次莅临侨批文
物馆

特 稿

- 05 从侨批实寄信封探讨
华侨移居南洋和暹罗国
邮政史
/许茂春(泰国)

本期焦点：侨批与金融

- 30 金融汇兑是侨批业的根本命脉
/许建平
33 潮帮批局与西帮票号之比较
/王炜中
43 试析侨汇网络之构建与运作
——以新加坡为中心
/焦建华
49 “银元券”时期的侨批
/余耀强
52 南方券和解放初的侨批
/蔡绍彬
55 合昌信局——中国银行办理侨
批的代名机构
/黄清海
57 从侨批封上看战后国内货币贬
值程度
/蚁健
58 侨批款的变迁
/陈孝彻

侨批史话

- 61 百年批局话天——记闽南天
一批信局
/郭伯龄
65 侨乡人 说侨批
/黄寿年
67 汕头金融业同业公会旧址
/曾益奋
69 汕头侨批局的分发侨批通知书
/蔡焕钦

72 暗批及其它诸批
/彭敦运 罗上斌

侨批人物

- 75 华侨侨眷“生命线”的纤夫
——汕头批界行尊黃松亭
二三事
/江 宁
- 79 我的父亲杨亦欣
/杨丽琼

解读侨批

- 82 改“输血”为“造血”
——侨胞莫步显先生是
这样帮家乡亲人的
/沈建华
- 86 手布诗的“回批”
/华 文
- 88 探美德香径 耕道德乐园
——谈从潮汕侨批中寻找
美德课题
/林应婉

一封一解

- 91 又一封巨额批款的侨批
/健 文

读·作·编

- 92 研究侨批历史要翔实严谨
/黄少雄

要 闻

- 95 “研究中心”与广西师大出版社
联袂编辑出版《潮汕侨批
集成》
- 96 侨批,成为第六届潮学国际研
讨会的重要研讨课题
- 96 赖日生教授参观侨批文物馆

陈伟南先生 再次莅临侨批文物馆

今年3月，公务繁忙的陈伟南先生再次莅临侨批文物馆。

伟南先生抵达潮汕历史文化研究中心之后，在“研究中心”顾问吴勤生、麦友直、副理事长王炜中和办公室主任陈焕溪等的陪同下，观看了新增的展品，听取了本馆的工作汇报，还挥毫写下了“侨批是以前潮汕侨乡经济来源，我们现在研究侨批文化是必要的，并须要发扬光大”的题辞。然后，他和陪同参观的人员一起，在“批来了！”的塑像前合影，又兴致勃勃站在塑像旁单独留影。

伟南先生对侨批文化研究非常重视，当“研究中心”决定创办侨批文物馆时，正是伟南先生率先捐资50万元，发起筹集潮汕侨批征集专项资金。2004年4月，亲自参加侨批文物馆的揭幕典礼，并发表了热情洋溢的讲话，衷心祝愿“侨批文物馆建成之后，加紧发掘和研究侨批文化，充分发挥这一文物馆的功能作

用，使潮学研究更有特色，更好凝聚侨心，为建设繁荣美好的潮汕侨乡而积极作出贡献。”

同年11月7日，首届侨批文化研讨会在汕头隆重举行，伟南先生未能莅会，即发来了贺函，明确表示：“本人当一如既往，决全力支持，使之壮大侨批文化研究队伍，发扬先人的爱国爱乡精神。”随后，他来到汕头，又拨冗参观侨批文化馆，并欣然命笔，写下“侨批馆已成立，是潮汕人民之宝库，将来后代有福欣赏”的题辞。

六〇六年三月八日

侨批是以前潮汕侨乡
经济来源我们祖先研究
要发扬光大 陈伟南

从侨批实寄信封探讨

华侨移居南洋和暹罗国邮政史

□ 许茂春(泰国)

緒言:2005年6月28日为中国明朝伟大的航海家郑和七次下西洋的600周年纪念日；同年7月1日，又是泰中两国建立友好外交关系30周年纪念日。以上两个具有重要意义的节日，很值得炎黄子孙、旅居国外华侨人士和他们在各地土生土长的后代热烈庆贺。本人特此将所研究的一些华侨史迹录下作为纪念和祝贺。

同时本文还对从太平洋战争（公元1945年）和平以前，华侨银信交收的活动情况作系统的论述和探讨，仅起抛砖引玉的作用，期望各界对侨批银信事务有所研究之贤达以及对战争和平以前的事迹有所认识的人士，苟有更详尽资料可补充本文之不足或供作参考，敬请不吝赐予批评指正，共同为侨批与邮政史的资料更臻完善、充实作出贡献。

一.中国人移民至黄金半岛地带之源

中国侨民移民泰国始于何时，实际上难以肯定和证明。历史记载证明，在暹罗国尚未集合全民族组成完整国家的十八世纪以前，就有中

国人到暹罗湾从事商业活动。

1219年至1350年为暹罗国前之素可泰王朝，中国商人于顺风季节乘船至南部春蓬(Chum Porn)、素叻(Surat)和洛坤(Nakorn Srithammarat)，经商购买土产运回中国。

阿瑜他耶时期(大城皇朝Ayudhaya)这种经商活动最旺盛。因为当时，法国和中国不能直接通商，必须依赖暹罗为中间联系人。

历史记载证实，中国明朝年间，郑和率领庞大船队七下西洋至南洋群岛、印度、中东地区、甚至远至非洲。

1407年大航海家、军事家、外交家郑和在第二次下西洋时，从爪哇北上暹罗国的阿瑜他耶皇朝，参见当时在位的颂缘拍那巧磷(Somdej Phra Nakarin Thammatirat)他拉提叻王。

直至巴刹通王(Phrachao Prasartthong)和拍那莱王(Phra Narai)时代，暹罗国的对外经商为历朝最旺盛时期，国家组成帆船队往中国、日本经商。

初期，中国商民到暹罗经营货品作短暂居

特 稿

住，继而扩大营业和增加利润，加上得到皇亲国戚大臣的支持和合作，特别是暹王巴刹通，成立商业部门主持对外贸易。同时，聘请中国有经验人士为航运经商之主管，由此吸引许多中国人到暹罗国，他们娶暹女为妻，不少人贵为暹国大臣。

一般人都知道，自素可泰王朝、大城王朝以至现在的曼谷王朝各时期，都有中国人迁移到泰国居住、生活。即使不能证实准确时间，至少也有几百年的历史了。

在大城王朝 Som Dej Pha Chao Yu Hua Borolom Kot 拍昭裕华婆隆葛在位时期，皇城城墙近处建有内务大臣昭拍耶扎哩 (Chao Phaya Jakri) 的宅邸。那时有中国人叫郑海丰，澄海人氏(即现在汕头)，是赌场的税官。他请求在昭拍耶扎哩宅邸前面居住，祈望得到庇护。他的妻子名努养(意译为鹩哥)。后来他们生了一个男孩，于大城王朝 1096 年(佛历 2277 年，公元 1734 年)，昭拍耶将这个男孩纳为义子，取名“信 Sin”，让他受教育，并奏请成为国王的侍从。至拍昭奕甲读 Phachao Akatak 时期，国王在位侍从“信”获晋升四等爵“銮”，持有“达王”Chao Tak 证件，后升二等爵“拍耶达”(Praya Tak)，并再晋升“啪耶、哇齐腊巴干”(Phaya Wachiraprakarn)。当时他还居住在首都大城，大城王朝 1129 年(佛历 2310 年，公元 1767 年)缅甸攻破皇都大城，国家沦陷，郑信即聚集留在敌后的泰中人民，突破缅军重围，走向东部(现为尖竹汶府的海滨地方)，并在当时总称为春武里城(ChonBuri)集结，郑信动员集合并训练足够的士兵，然后水路向湄南河北上提兵征剿固守大城的缅军，成功拯救了国家。由于战功显赫，大众推戴郑信为暹罗国王，建都春武里，时为大城王皇朝 1130 年(佛历 2311 年，公元 1768 年)。

郑信大帝对中国家乡人特别照顾，使居住于中国沿海一带的潮人大量移民暹罗。

1782 年曼谷皇朝时，暹政府需要大量中国人经商，相助暹国发展商业，国王下令赐予中国侨民比别国更优惠条件，鼓励更多中国人到暹国经商，特别是暹罗国第四世皇与英国签订鲍林条约后，曼谷当时商业十分旺盛。

暹国第五世皇时期是中国第二次移民暹国热潮。1926 年至 1930 年暹国第七世皇期间，中国侨民更大量移民暹国，此批移民与暹国人民融洽相处，合为一体至今。虽然中国侨民还集合结成华侨团体，但与当地政府合作，使国家社会安定，经济巩固，成为暹罗国不能缺少的群体力量。

二.暹罗国的寄往中国之侨批服务

历史记载，表明那时在暹罗居住、生活的华侨数量不少。华人是一个知恩感恩的民族，热爱朋友、家庭、亲戚，所以经常寄钱物回去帮助还住在中国家乡的家人，这是当时各种习俗慢慢而形成的常规。众所周知，这些钱物或靠自己往来携带，或由水客代带，但大部份则靠大帆船运送。

在曼谷王朝初期，寄往中国的批银信，大部份由曼谷的水客或代理商办理，即在信件标明寄批人和收批人姓名及汇往中国亲友的银额，集中成一大包，每包有几十或几百封信件，称为“批包”，然后由代办人送上从曼谷开往中国码头的客船，如广东的汕头、海南岛的海口、福建的厦门等。由于在暹罗的华人大部份是潮州人，这些批包也大多运往中国汕头。当批包抵达中国时，在中国的代理人，亲自接收后即按信封所指定的姓名和住址逐户分发，并按信封标明的数目付款。当中国的亲友收妥了银款后，即回复

给曼谷方面的代理人，然后信息才转给寄批的华人。那些给人办理汇款的暹罗华侨代理商人，开展的业务、创立时是必须受人信任和有制度的。

上述汇款业务工作已实行几十年，暹罗政府方面没有干预，因为暹罗国和中国没有邮政业务交往合约。

三.暹罗国第八邮政局管理时期的寄批业务

佛历 2426 年(1883 年)8 月 4 日，得到曼谷王朝第 5 世皇的恩准，开始在暹罗国建立邮政电报业务。接着暹罗开始加入“万国邮政联盟”(UPU)，并于佛历 2428 年(公元 1885 年)7 月 1 日开始能和外国直接来往通信。当时中国当局还未加入“万国邮政联盟”，暹罗国邮政电报局给予寄侨批者的优惠和通融，并规定了执行的办法，要求原来通过客船寄送大信包(批包)的“批馆”或代理商行等，必须将信包交给曼谷专为办理外国信件的第 2 邮政电报局收寄(当时邮局位于石龙军路旧海关地址)。先在包上贴足邮票，再送上客船，不然就属于违法。交来的信包按物品重量计算邮费，比率为每铢重量(暹罗国的重量单位每铢=15 克) 邮费为 2 抑 Atts (音译、每抑等于 1.5625 士丹, 2 抑等于 3.125 士丹。当时的暹国币制为：25 士丹 Satangs=1 钱 Saluang, 4 钱等于 1 铢 Baht, 泰币 100 士丹 Satangs=64 抑 ATT)。在包上贴足邮票后，邮政局主管人员便在邮票票面盖上当天的邮戳，办毕，交还给经营业务代理人(俗称为批局或银信局、批馆)送上客船运往中国。当时中国方面还没有国际邮政业务，因此，中国地方的代理侨批者必须自己验收自己代理的批包。此外银信除从暹罗国寄往汕头潮属外，还有寄往梅县各地、广府各地、海南岛各地和往福建省各地方等等。在暹国住于京都曼谷的潮人比其它各

属人士为多，因此所寄出的银信主要以潮属为大宗，能凑合成为大件总包而寄往中国。

曼谷王朝 126 年(佛历 2450 年, 1907 年)，公共工程部(为当年暹罗国邮政部门的名称)的官员，目睹暹罗的华人寄出大量的批银信往中国，代理人力开展接送批银业务(这些代理人，泰国人流行用中国话称为“批馆”或“批局”，意译为信件收发栈或银信收发站)，发现寄往中国的这些信件，大部分没有付足邮费。

1897 年 2 月以前，海外华侨寄递国内函件仍须贴上收发双方两国(地)邮票，如已发现有中港、中法、中日、中美、中德等国所贴之混合邮票的信封，直至 1897 年 2 月 20 日中国对国际邮件才自动停收国内邮资，承认发信国单方之邮票。1897 年 2 月国家邮政成立之后，盖销邮戳改为八卦戳；而取代海关的中文地名椭圆形之邮戳，继而中国与各国邮务签订合约如下：

- 1902 年 1 月 1 日，中法联合签约。
- 1903 年 7 月 18 日，中日联合签约。
- 1905 年 2 月 1 日，中港联合签约。
- 1905 年 11 月 3 日，中德联合签约。
- 1907 年，中国和南洋国家联合签约。
- 1909 年 2 月 19 日，中俄联合签约。

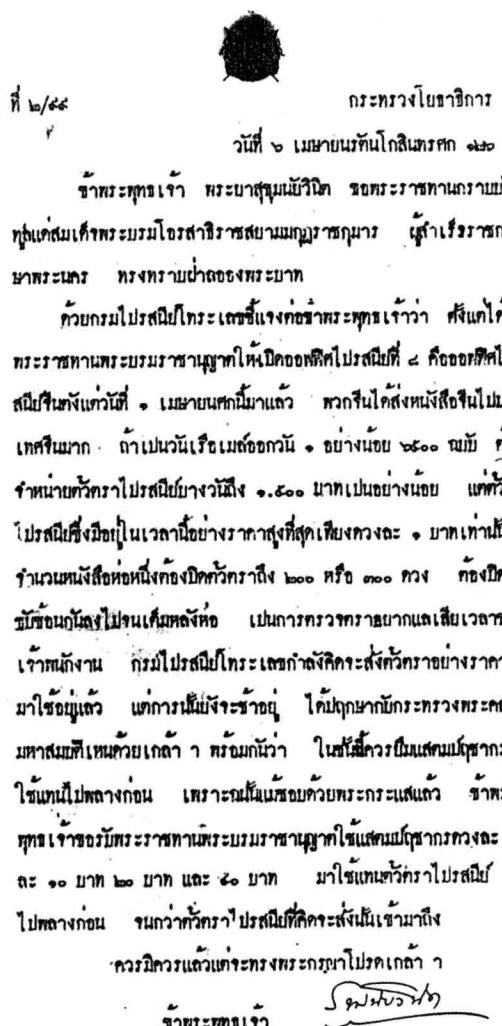
因此佛历 2450 年(1907 年)中国与南洋国家联合签约并有通邮协约后，不久便在国内各商埠设邮政局，如汕头埠(广东的新港口)等地方。中国政府还通告说，曼谷运抵汕头的批包，主管人员将开包检查每个信封，按国际比率，如果没有贴足邮票的，将课罚款或退回，这就使寄款人和收款人雪上加霜。

为配合中国汕头开办对国外邮政信件的往来，曼谷王朝 126 年(1907 年)4 月 1 日，政府邮信部门开始在与耀华力路接连的三聘米街尾设

特稿

立第 8 邮政局(即现在的米街尾在三角路附近),以便专为管理寄往中国的批信业务。当时发现,每 7 天开往中国的轮船运出信件大约 6500 封,日计至少需用邮票 1500 铢。那时候的邮票每枚最高面值只有 1 铢而已。于是在曼谷王朝 126 年(1907 年)4 月 6 日主管邮政部门大臣即奏请暹王御赐印制面值更高的邮票以应急需。

公元 1907 年之邮政公文

No. 2 / 99

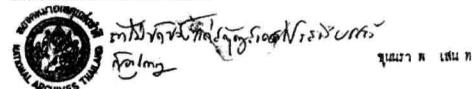
The Former Ministry of Public Works
April 6th, R. S. 126 (1907)

I am, Prayasukumnaivinit would like to inform to his Royal Highness.
Somdejprabaram-O-rasathirachsayammongkutrachakumarn, a city executioner.

Regarding to the Post Office informed me that since his Royal Highness

gave the permission to open the Post Office no.8 for Chinese Correspondence on April 1st this year. Chinese people had sent a lot of mails to China. There might be at least 6,500 mails sending on the day that the vessel takes off to China, so we must sell at least 1,500 baht of postage in someday. However, the maximum rate of the present stamp we use is only 1 baht. For sending one packet of parcel, we have to frank 200 or 300 stamps per packet that made us to have to frank the stamps all over and around the packet. This matter makes the difficulties for the officer to check and costs a lot of time. The Post Office has recently been considering to use the higher rate stamp but still have to wait for processing. Therefore, we have discussed with the Treasury Department and agreed to borrow the Postal Fiscal stamp to use for a while. So, I would like to request his Royal Highness for the permission to use the 10, 20, and 40 baht rate of the postal fiscal stamp for a moment until the higher rate stamp that we plan to order are coming in.

It would be highness gratitude if his royal highness would check this matter for his consideration.

译文:

列二/九九 暹罗王国交通部

乐禾哪哥信王朝一二六(1907)年四月六日

微臣 拍耶素坤乃威匿,恭奏上暹罗国皇城现代摄政皇储殿下御览:

事因邮政总局报告,自殿下御准于本年四月一日开设专管辖寄往中国信件之曼谷第八邮信局至今,约 6 天寄往中国信件甚多,如逢轮船开航之日,最少寄出约 6500 封以上,并必须在当天邮票出售额最低值 1500 铢以上,但现有邮票最高面值为一铢而已,故每包信件必需用上最少 200 枚至 300 枚以上的邮票重迭而贴满在信件总邮包后面,使职员难于检查并费时间,邮电局正在准备印高面值邮票应用中,但因时间紧迫,所以联同财政部诸大臣议决,先借法院库所存之高面值印花税票改值暂用。谨此恭奏上皇储殿下赐准,以法院税票面值 10 铢、20 铢和 40 铢,改作邮票暂用,直至定印之高面值邮票印妥抵达为止。

蒙赐准与否恭呈御览

签名 交通部大臣

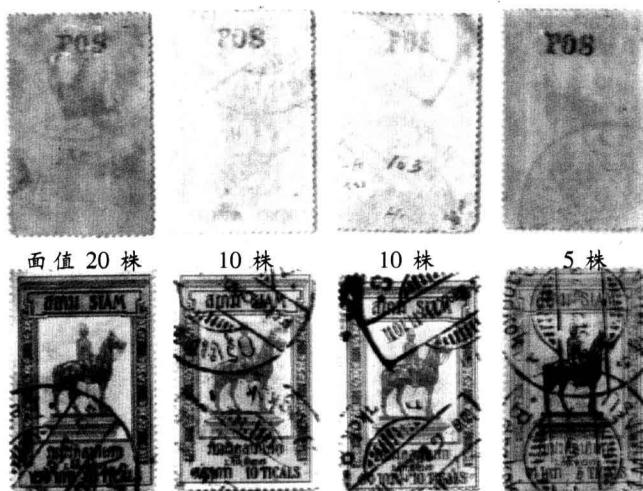
奏请立刻得到恩准,将一套法庭使用高面值的印花税票加印上 Postage 10、20、40 铢改为邮票使用,并见于 1907 年 4 月 24 日为曼谷皇朝 126 年期间作为临时邮票使用于寄往中国的侨批总包上。

法庭使用高面值的印花税票加盖为邮票。

直至公元 1908 年 11 月 11 日从德国定印的印上王乘马图像的成套高面值邮票印制完毕后，交付第八邮政局出售给批信代理人，以便贴在大总包上，代替当时加盖暂用的印花税票邮票，如下图：

邮票背面盖上用于第八邮局之票

当时汇集成大包的信件，按每封 12 抑的比率计邮资，但寄往中国、新加坡和印度支那诸国

的优惠邮费为 8 抑，这是第八邮政局照顾那些收集大量批信并装成大包的发送者的优惠。但他们在寄送时，必须向邮政主管说清楚，并保证在每个总包上按信件数量计费贴上邮票，再盖上第八邮政局当天的邮戳，然后由代理人“批馆”带那些信包上客船出海，或通过邮政局代寄的邮袋送去都可以。但当时，大多批局皆由代理人自己派员送去。

除首都曼谷外，内地的华侨寄银信往中国为数也不少，但大部份必经曼谷转交代理人再带寄往中国，而必须纳下从内地自带转到曼谷的国内邮费，以每包计算需纳 6 士丁，致使邮政与寄信者发生罚款等问题。因此，暹国邮政当局于 1909 年 3 月 4 日和 1910 年 4 月 30 日颁布了两份特别条例及有关具体的规定如下：

公元 1909 年之邮政公文

บังคับสหราชวงศ์ไทยให้การเผยแพร่ไปรษณีย์ ณ เว้นักน้ำกอก ร.ศ. ๗๖๔ จึง
จะเบ็ดการส่งหนังสือฯ ระหว่างพากเด่นตามหัวมีดังนี้ ก้า ที่เข้าไปยังผู้รับการไปรษณีย์
หาก ฯ ที่ใช้สั่งต่อไปประทัดกัน

๑. ทั้งเก็บจัด ๑ เมษาบ ร.ศ. ๗๖๔ เป็นที่นี้ไป บรรดาคนที่รับภารกิจ
อย่างหัวมีดองน้ำกอกในพิธีราชอาณาจักรฯ ฯ ส่งหนังสือฯ เข้ามาข้างผู้รับการ
ไปรษณีย์ ให้สั่งต่อไปยังประทัดกันนั้น จะนำเข้ามาของห้องฝ่ายกานผู้ไม่ใช
ก็ กองรวมหนังสือนี้เข้าเป็นห้องรีร่วมไว้ในช่อง เรือนยอดกันนวน
ให้หลักห้องห้องนี้ให้รีร่วมไว้ จะพะหังหัวสืดห้องสั่งต่อไปยังเมืองที่กันนั้น
จะบัน แตะตักห้องห้องรีร่วมกาการสั่งหนังสือในกรุงเทพฯ ให้รักษาด้วย

๒. กองห้องน้ำสั่งห้องห้องนี้ให้รีร่วมกันนุ่น ห้องให้พันกันในไปรษณีย์
ให้มองนักการดูบุญญาครุฑ์สั่งตักห้องสั่งตัก คือต้องประทักษิณห้องน้ำสั่ง
ห้องน้ำห้องห้องน้ำในไปรษณีย์ที่นักห้องห้องน้ำสั่งตัก คือห้องน้ำสั่ง
เข้ามาได้ ถ้าไม่เรื่องนี้ไม่มีนักห้องในไปรษณีย์แล้วห้องน้ำสั่งตัก
ก็ได้ แต่เมื่อติดห้องน้ำมาน้ำก็เมื่อห้องน้ำสั่งห้องห้องน้ำสั่งตัก ห้องน้ำให้ห้า
กันนักการดูบุญญาครุฑ์ประทักษิณห้องน้ำห้องห้องน้ำสั่งตัก ห้องน้ำให้ห้า
กันนักการดูบุญญาครุฑ์ประทักษิณห้องน้ำห้องห้องน้ำสั่งตัก

๓. เมื่อได้มาน้ำก็กรุงเทพฯ แล้ว ถ้าให้น้ำไปให้พันกันในไปรษณีย์ที่ ๑
คราวน์ก็ต้องสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้อง
ในกรุงเทพฯ ให้

๔. ถ้าบุญไทยประดุจดิบประดาห้องห้อง ๗๖๔ ที่ ก่อความเสียห้องห้อง
และออกตั้งห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้อง
เข้ามีปมอยู่ในช่องที่กันนั้น เรือนห้องห้องกาการรีร่วมหนังสือห้องห้องน้ำสั่งตักห้องห้อง
ผู้นั้นให้ห้องห้องไทยตามพระราชนักห้องห้องในไปรษณีย์ ร.ศ. ๗๖๔ [เอกสารนักห้อง]

特稿

ແດນເບີດຍາມປາກພາກຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ພ.ທ. ໂສມ ແລ້ວ

译文：

公共事业部报告表-邮政局-1909年3月4日 R.S.128

主题：中国批信从省镇寄到曼谷、再发送往中国的相关规定

1. 自 1910 年 4 月 1 日 R.S.129 起，居住在省镇的中国人可以将批信发往曼谷再转寄到中国。批信可由个人或由代理带往曼谷。代理必须将独件信件打包成一个包裹或大信封。包裹中每封信件的数量必须写在外面，还要写上曼谷接收包裹的转寄代理。

2. 在送往曼谷之前，当地邮政局的邮政办事员必须检查包裹并在发送许可表上签字和加盖日期邮戳。之后包裹可被送到曼谷。如果寄件人所在的城镇没有本地邮政局，包裹必须由通往曼谷路线上最近的邮政局检查。

3.当到达曼谷后,包裹必须送往第八邮政局,接受再次核查,然后送至位于曼谷的转寄代理,由代理将包裹寄往中国。

4.如果没有遵守上述规定,或信封中含有其他东西,将会根据 R.S.116 法令进行惩罚(此法令现已失效,由邮政法令 2477(1934)取代。)

此公文只涉及批信从省镇发往曼谷的规定。
关于将批信从曼谷发往省镇的规定,详见规则 42/2465(1922)。

公元 1910 年之邮政公文

ພໍາກັງຈານໄປຮຽນຢືນດັບ ໃຫ້ພໍາກັງຈານໄປຮຽນມີເອົາໃນອຸນຸມາທິກີທ່ອງທ່ຽວຂອງນັ້ນ ດະເພະຄະນະນັກເຖິງ ຄົກກ່າໄນ້ອຸນຸມາກາ ດ ສຳຄັງ [ດ້ວຍຮົມເໝີມເວລານີ້ເປັນ ຢູ່ໄປແລ້ວ] ທັນໄນ້ໄຫ້ອົບໃນອຸນຸມາທິກີທັນສີ່ອ່ານື່ອໆກັບໃໝ່ທ່ອງທ່ຽວຂອງໄຫ້ ແລ້ວເວົ້າຫຼຸກຄະນະນັ້ນ ດ ສຳຄັງກົມບຸນຊາດ

[ນິກຳດັ່ງ ລາຍລະອຽດ ໂດຍມີຄວາມສົບສອງເຊື້ອງກາງ ເລີ່ມຕົ້ນ / ດັ່ງຕົ້ນ ກົມ
ແລ້ວຕົ້ນ / ລາຍລະອຽດ ດັ່ງຕົ້ນ]

译文·

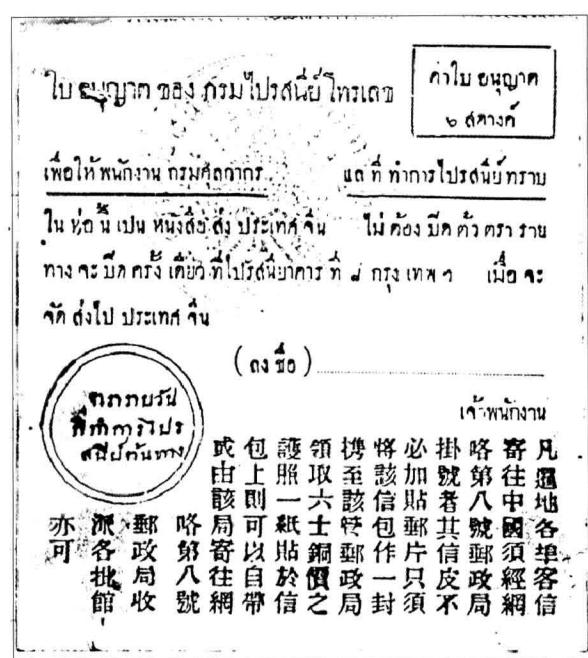
通告 #2/129 日期 1910 年 4 月 30 日 RS.129

主题:为中国批信的“总包”办理许可文件

大量的批信来自各个省城，送往曼谷第八邮政局再发往中国。如果这些批信被整理进包裹中，则需要从邮政部门获得许可证并附在包裹之上。每个包裹只需要一个价值6士丁(泰国货币)的许可证(此费用现在已改变。)不需要在独立信件上贴许可证(查阅通告19/28-8-66,通信部门报告#4219/5-9-72和#5183/18-10-72)。

“凡内地各府寄往中国经曼谷的银信每包（成十或百或千封合成总包称为包）只纳邮费6士丁，邮局人员发收条为凭，便算合法，不必每封计算，如少数一封也必纳邮费”。（如图1、2、3、4）：

(图 1)

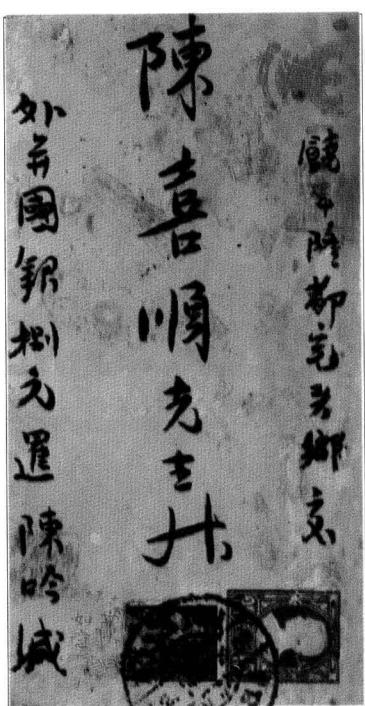
公元一九一〇年四月卅日暹罗国邮政印制的纳下从内地到曼谷的邮费以每包计纳六士丁之收据图样。

(图 2)

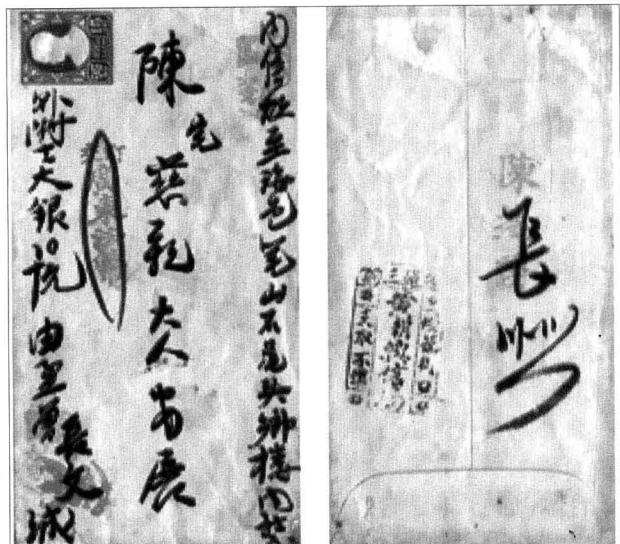
此银信封为寄批信人从暹罗国北部地方公元一九三二年的挽文纳埠 BANGMOONAK 单寄一封银信经过曼谷之代理人而前往汕头，寄信人于挽文纳邮局纳清国内邮资后，当地邮局盖上准许自带的印戳，以证明为合法。

(图 3)

左图之银信封为寄批信人从暹罗国东北部地方的横逸府 Roi Et 单寄一封银信经过曼谷之代理人而前往汕头，寄信人于横逸邮局纳清国内邮资后，当地邮局贴上五士丁邮票，盖上横逸府 Roi Et 邮局的邮戳，以证明为合法准许自带。

(图4)

此银信封为寄批信人从邻国之寮国永珍(Vientian Lao 孟曾)地方单寄一封银信经过曼谷之代理人而前往汕头，寄信人于寮国永珍及暹国没有纳国内邮费给邮局，而自带到曼谷寄往汕头，所以没有在信封上盖上邮戳。

公元 1922 年之邮政公文

คำสั่ง ๔๙/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เรื่องการอนุญาตให้ไทยก่อ
รวมหุ้นจัดตั้งไทยบ้านเรือนจำกัดเจ้าของ ส่งไปยังหัวเมืองและ
ให้เป็นพิเศษ

เพื่อให้พอกงานที่ต้องทำมาหากลายลงซึ่งหมายความหัวมือเมืองมณฑลต่างๆ ทุนไกกาส
ไกรรับ...พญานี้ท่านร่วมวาราจากประเทศที่นั่นสักดูกันบ้าง คำว่าเมืองนั้นอยู่ภาคใต้ให้ไปที่นั่น
รวมโภชนาคที่ส่งมาทางโน้นในราชชนบทฯจะประทัดเดินเร็วๆ ก่อนจะรอดไปญี่ปุ่น เมื่อได้
เข้าก้าวไปปะณิชยการตามน้ำหน้าหันท์ก่อเรือขึ้น ความดีกรากดหมาดีก็คงรู้ว่ามันหัว
เมืองดังนั้น ก็ให้ส่งออกไปเมืองหัวมือเมืองมณฑลต่อไป เด็กที่เพิ่งเริ่ยวไว้ว่านั่นสักดิ่งไป
ด้านที่อยู่ญี่ปุ่นให้รวมเรือหันหัวเรือลงในญี่ปุ่น และเด็กที่ก้าวไปปะณิชยการตามน้ำหน้าหันท์ให้
นั่น กษัตริย์เพาะะหมาดีก็พอใจดี ก็อธิบายว่า “ด้วยออกตั้งแต่บรรพบุรุษ” ที่มาจากประเทศคัน
ไกท่องไปปะณิชย์ ซึ่งจึงเป็นต้นเหตุของส่งไปเมืองหัวมือเมืองมณฑลต่างๆ ทุนไกกาส

ก่อนที่ໄไปก็วนๆส่องหน้าสีฟ้ามันกับกล้าด้วยรัวๆทั้งที่ห้อมบังหัวเรื่อง
มนต์กดใจ ให้ทุกการไปประยุณ์ที่ ๔ ประยุกตรานี้เกี่ยวของมาฝ่าฟันรู้สึกอิ่ม
ดื่มันหักๆ รวมนั้น เพื่อให้เป็นเครื่องสังเกตกรุณาถูกต้องกับเจ้าพักผ่อนไปประยุน์หัวเรื่อง
เมฆภอกตัวไป ทดสอบเจ้าพักผ่อนไปประยุน์นี้หันต้มก่อ จะเป็นก่อเรือร่องใหญ่
น้ำออกครัวกามนี่ก็ได้ ถ้าไม่มีต่อครัวครัวให้ความประดิษฐ์

[ที่ว่าให้รับยกเว้นไปรษณีย์จากกรมน้ำหนักกึ่งห่อหรือซองของมือครัวภกหมาย
บีดยันกับข้าวหุ้นหัวเมืองนั้น ก็ถือตามน้ำหนักกึ่งห่อหรือซองนั้นกับบรรจุภัณฑ์ใน ในไม่ใช่
ก็ถือตามน้ำหนักกึ่งห่อหรือซองใหญ่ เพียงแต่บุญญาให้เข้าช่องใหญ่ส่วนให้เอาเป็นต์
เข้าบ้าน]

特 稿

译文：

通告 #52/2465 日期 佛历 2465 年 10 月
13 日(公元 1922 年)

主题：批准一特殊法令，允许批馆办理发往省城的“总包封”中的中国银信。此通告的目的在于使得居住在暹罗省城的中国人在往中国发送银信后，方便地接收到。

此指令是一特殊法令，准许批馆通过邮政方式从中国发送中国银信的“总包封”，当根据包裹内独立信封的重量支付应付邮资后，包裹就能被发送往省城。须强调的是，“总包封”中包含的中国银信已经依照包裹中包含的独立信封的重量支付了应付邮资。这仅适用于通过邮政从中国回返的中国银信，不适用于其他普通邮件。只需将“总包封”送往各大主要省城。

在批馆发送中国银信到省城之前，位于第八邮政局的邮政部门应在每个信封上盖上邮戳，使地方邮政部门容易鉴别。如果有任何问题，地方邮政部门可以打开包裹，检验重量和数量是否正确。

虽然此次“总包封”的邮票被贴在包裹的外面，而不是在每个独立信封上，但是正确的邮资金额计算应基于包裹中所有独立信封的总数量。

公元 1923 年之邮政公文

ก ๙๖๕/๒๔๖๖ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๔๖๖ เรื่องให้ใช้ตราไปรษณีย์กร
มีค่าธรรมเนียมอยู่ต่ำกว่าบีบห่อห้องของหน้าไปรษณีย์เดือน
กุมภาพันธ์ ๒/๑๙๒๒ ให้พนักงานของในอยู่บ้านบีบห่อห้องหนังสืออัน
ใหม่ที่ยกค่าในอยู่บ้าน ละบันละ ๒ สตางค์ นั้น เนื่องจากเรามีหมายเหตุ
ไปรษณีย์กรผู้ที่บันในอยู่บ้านบีบห่อห้องหนังสือได้ “บังมีระเทศเดิน” แต่ถ้าจะหักครัว
มีระเทศเดินที่บันในอยู่บ้านบีบห่อห้องหนังสือ

译文：

通告 #19/2466 日期 佛历 2466 年 11 月

28 日(公元 1923 年)

主题：批准在中国“总包封”许可文件上使用邮票

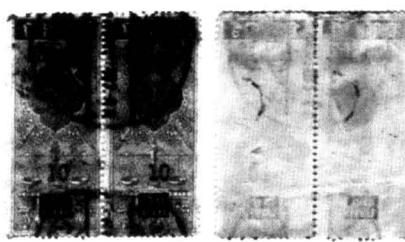
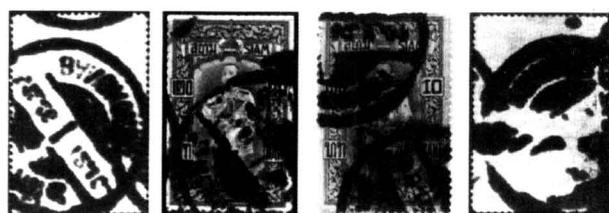
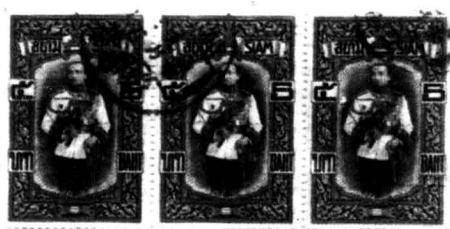
通告 #2/129 (1910) 规定邮政部门在每份发往中国的银信“总包封”上附上许可文件。每份许可证价值 6 士丁。在许可证上“发往中国”下方的空白处贴上邮票并加盖邮戳，以此交付此费用。

由于上述实行的办法，有时包里的信件没有付足邮费；另一方面，贴在大信包上的高面值邮票，可能引诱人重新使用之故。因此为适应“万国邮政联盟”的规则，暹罗邮政局于佛历 2470 年(1927 年)宣布，在装入大总包或大封装之前，代理人必需在每封信的信封上贴上邮票。不久，于佛历 2471 年(1928 年)商业交通部大臣上奏暹国第七世王，请求恩准停止使用高面值邮票贴在总批包上。其原因如奏章所述：

事因现在贴在包外的大多用高面值的邮票，每枚 10 铢、20 铢和 40 铢，当送到中国之后，如果邮戳墨迹不清晰，主管人员又没有再在邮票上盖下使用过之标志，送信人就会把用过的邮票弄回来，用药水洗净并重新使用，出现的例子已与日俱增。主管工作人员必须仔细检查才能防止，因而花费时间。且如此高面值的邮票，必然有经营者进行伪造。现在经邮政电报局调查，证实有些人已开始作弊了。虽邮政官员处处提防，但还是担心主管人员出现一些疏漏。未来唯一办法，只有印制邮资信封及强制使用低面值邮票，才能使这类造假消失，因为造假将得不偿失。

邮政和海关人员由此采取了罚款方法和改革办法等多种防范措施(见下页各图)。

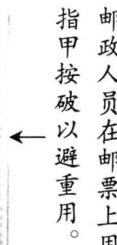
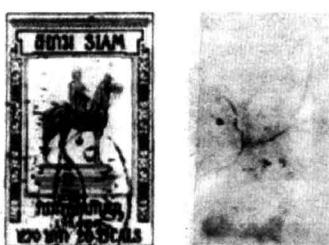
第八邮政局主管人员除了在邮票上照常盖上当日邮戳外，还在邮票上留下标记，以防止送信包的人有机会再次使用已用过的邮票。

邮政人员在邮票上打×或用指甲按破以避重用。

汕头海关盖上八卦戳以避重用。

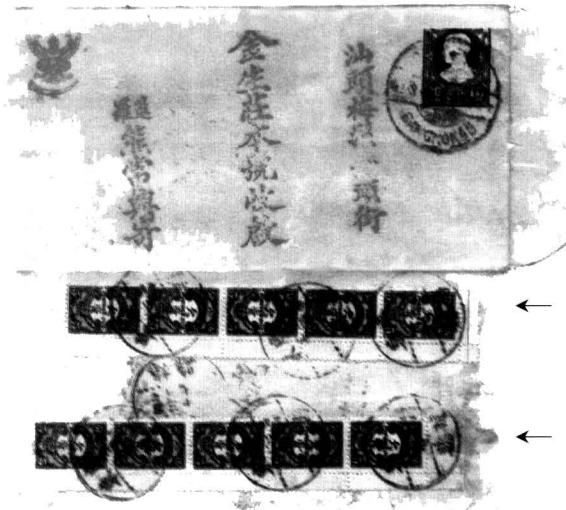

邮政人员在邮票上用指甲按破以避重用。

为了防止疏漏，暹罗邮政局于佛历二四七二年（公元一九二九年）印制有十五士丹邮票的邮资信封供批馆使用。

特稿

尽管邮政当局用带15士丹邮票的邮资信封来管制违法的批信，但寄送批信的人仍在一个信封里偷夹多封批信，并送到中国的代理人那里。当该信件抵达中国梅县时，被梅县邮政主管人员查获，所以按逃躲的部分课罚邮费，于是在该信封加贴上中国的欠资邮票，如下图。

公元 1927 年之邮政公文

คำสั่ง ๔๗/๒๔๗๐ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๔๗๐ เรื่องการรับส่งไปรษณีย์
ประจำเดือน
๑. ให้บริการไปรษณีย์ทุกวันตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตคู่มือ (Deepatch of Daily Mails) ตามช่วงเวลาพิเศษ
ดังนี้ไปกราบหน้าเดือนตัวอักษร ไม่ให้รับไปรษณีย์มาแล้วภายในเดือนนั้น

๒. เมื่อไปรษณีย์มาให้พิเศษตามกำหนด ให้เดินทางไปรษณีย์
ตามกำหนดหรือต่อหนึ่งเดือน แต่รวมทั้งวันที่ห้ามต้องเดินทางในเดือนนั้น
เช่นถ้ารับไปรษณีย์เดือนมีนาคม ๙๘ ต. มีก็ไปรษณีย์มาในเดือนกุมภาพันธ์ ๙๙ และ
ให้ถัดไปรับวันถัดจากวันเดือนมีนาคม ๙๙ 〔โดยต้องรับไปรษณีย์เดือนนั้น
เข้าเมืองต่อไปเท่านั้น ให้มีรับส่งไปรษณีย์ ต่อไป ๔๗/๒๔๗๐, ๔๗/๒๔๗๐ และ
หนังสือของรัฐบาลที่ ๔๗/๒๔๗๐ ฉบับที่ ๔๗๐๖/๔๗๐๖〕

译文：

通告 #182470 日期 佛历 2470 年 5 月 12
日 (公元 1927 年)

主题:接收和发送批包到中国

1. 批馆的中国银信应在“每日邮件派送”中通告规定的时间之前3小时，带齐批包到第八邮政局。如果迟到，那么批信须等到下次派送时间才能发出。

2. 当批馆带齐批包要发往中国, 邮政部门必须检查信封或信件上的数字, 确保数量正确, 应付邮资

和邮戳已完成。此后，邮政部门应将信封卷成包裹或袋状。每封信收费 15 士丁。所需邮票应粘附于包裹或袋子上，并加盖邮戳（一项新法令已取代此法令，详见通告 83/2472(1929), 147/2473(1930)，和通信部门报告 #4219/5-9-72 及 #5183/18-10-72）。

公元 1929 年之邮政公文

คำสั่ง ๔๓/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เรื่อง ให้ใช้ช่องไปรษณีย์
มากรในการไปรับและส่งของประเทกไทยขับประเทกคันน์
ทั้งวันได้คราวๆ ไม่จำกัดเวลา ๑ ให้หัวร้องขอไปรษณีย์ขากลัง ต่อหน้า
ให้ใน การไปรษณีย์ร่วมหัวร้องประเทกไทย กับประเทกคันน์เป็นพิเศษ [คือของ
ไปรษณีย์การรากา-๘ ตส.] และจะใช้ต่อหน้าทั่วประเทกคันน์ได้หัวร้อง หัวร้องเพื่อ
ความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องหามาตรต่อตัวมีประเทกคันน์ด้านนอกมาก เพาะฉะนี้
๖. ศูนย์หัวร้องที่๙๘ ถนนราม ๒๕๑๒ เป็นศูนย์มา บารังไทรบ้าน ชั่งพอก
ให้ยกกันแต่ประเทกชนชาตินั้นในประเทกไทย จะส่งทางไปรษณีย์ ไปบังคับประเทกคันน์
นั้นให้รับแล้วไปได้โดยเพียงแค่ที่ให้ใช้ช่องไปรษณีย์มากร หรือใช้ช่องจะชนกันที่มีหัวร้อง
ไปรษณีย์การรากา-๘ ตส.
๗. เมื่อศูนย์หัวร้องได้รับกันทราบว่ามาตราไปรษณีย์มากบันช่อง กหดบันช
แล้ว ถ้าผู้หัวร้องกันทราบประเทกคันน์ด้านนอกหัวร้องในที่ต่อตัว หัวร้องต้องตัด
แยกในประเทกคันน์ เช่นที่หัวร้องบันช์ที่หัวร้องหุ่นญาติให้หัวร้องได้ แต่ต้องอยู่ในความกัน
กุญแจของหัวร้องกันหุ่นญาติไว้
๘. ให้เจ้าหน้าที่หัวร้องบันช์เพียงคนเดียวท้องคือรับไปใน ๑ บันหอดหรือช่องไปรษณีย์
เพื่อเป็นเครื่องหมายว่า ใหญ่กันในห้องหรือในช่องใหญ่นั้นได้เสียค่าไปรษณีย์
ตามที่ต่อ

From	BANGKOK POST OFFICE NO. 8
This packet contains letters with postage fully prepaid	
Date Stamp	Post Master
U. S. A.	

๔. ต้องนับໄไปรษัทที่ต้องนับตามหัวหน้าเมืองต่างๆในพระนคร เพื่อ
ต่อไปใช้ประโยชน์ดีเด่นนั้น ถ้าใช้ช่องทางไปรษณีย์ทางทวีปจะมีผลกว่าไปรษณีย์ทางเรือ
หัวหน้าเมือง อยู่มากกว่าต้องต่อไปให้ไทยมีภาระเสียมากกว่าไปรษณีย์ทางเรือ

๕. ของไปรษณีย์ควร • ของการจะได้รับข้อดีโดยไม่ต้องเสียเวลา
ไปรษณีย์ไปบังคับพระเกจิแล้ว ให้ใช้ส่วนหนึ่งของกษัตริย์ไปรษณีย์ไป
บังคับพระเกจิเพื่อให้ดีขึ้น

๖. ให้นำไปรษณีย์เบิกของไปรษณีย์มาไว้ให้ต่อรองว่าหัวหน้าทุกที่ท้า
ภารกิจราชการมาแล้ว การเบิกก้าวไปให้บัญชาดีเงินเดือนกันกับการเบิกก้าวต่อมา
ไปรษณีย์มา กองไปรษณีย์บันทึก [ศุกร์สัปดาห์/๑๘๘๙๙]

๗. ของไปรษณีย์มากันนี้ ให้ต่อรองหัวหน้าเมืองเจ้าเมืองต่างๆ สักคนก็
๘. ให้นำไปรษณีย์บังคับเจ้าของความดีของให้บังคับงานดูแลที่เก็บ
ห้องทรงเมืองนั้นก็คงทั่วไป

[ศุกร์สัปดาห์/๑๘๘๙๙, ๑๘๙๐/๑๘๙๙๙, หนังสือกองของต่อสั่งที่ ๑๘๘๙๙/๑๘๘๙๙
ห้องที่ ๑๘๘๙๙/๑๘๘๙๙_๑๘๙๐ กว่าๆ]

特稿

1. 办理中国银信的现有程序是将银信捆成很大包裹，将邮票贴在包裹的外面。部门认为这样很不整齐也很无序，需要改进。所以现在，邮票在放入包裹前需要贴在每个独立的信封上。部门在佛历 2472 年 12 月 15 日（公元 1929 年）决定发行邮资封，以便节省将邮票粘附在信封上的时间。

2. 从邮资封投入使用之日起,中国银信普通信封仍可使用,但是必须粘贴应付的邮票。使用邮资封可以帮你节省时间。

3. 附有应付邮票或使用邮资封的中国银信必须加盖邮戳，即使发送人想要将银信装进大包裹内。发送代理可像过去一样处理这些包裹，但是必须一直在邮政部门的监管下完成。

4. 部门担心各省的批馆不清楚这些新规定并继续使用旧法令。这将会延迟银信并损失曼谷批馆的时间。各省的邮政职员必须通知人民邮票须粘贴在各个独立信封上的要求，或使用邮资封。

5. 中国汇票从各省发往曼谷批馆，再转寄中国。如果使用邮资封，或在普通信封已付邮资，各省的邮政部门将在邮票或邮资封上加盖邮戳。发送人亲手将信封带到曼谷，或将信封放在“总包”内发送往曼谷。不需要额外收费。请通知那些打算亲手送信的人们要尽快，因为如果他们超过了规定时间，信封将不被寄往中国。如果银信没有使用邮资封，或在普通信封上没有贴上应付的邮资，当局将根据旧规定进行处理。(此规则中的第五项已被废除，并已被一项新规则所取代，详见通信部门规则 #5183/18-10-72 [1930年1月18日].)

6. 根据第五项规则，要被寄往曼谷批馆的中国银信，应由邮政部门寄往第八邮政局。在经过处理后，第八邮政局将包裹送往 Poi Kuan(详见规则 #18-2470 (1927), 83/2472 (1929), 147/2473 (1930) 和通信部门报告书 #5183/18-10-72.)。

公元 1930 年之邮政公文

หนังสือถือของสื่อสารที่ ๕๖๘๓ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๘ เรื่องการรับต่อไป
ฯลฯ
ให้ข้อคิดเห็นถือความในข้อ ๔ แห่งหนังสือถือของสื่อสารที่ ๕๖๘๓/๔-๔-๗๘
และไว้ใช้ออกความก่อไปนี้แทน

๔. ให้เจ้าที่ดูแลภาคทั้งหัวค่าย ฯฯ ฝ่ายนโยบายกระทรวงการ ให้อภัยถึงไม่
บังปะระเกียบกันต้องใช้ชื่อไปรษณีย์มา ห้ามซองจะมีข้อความใดๆ ซึ่งได้มีประกาศไปรษณีย์
กรุงเทพมหานครกากอุดมบัน แต่หัวเพลากัน หัวหางกระตุ้ยประทับกระดาษขาวไปรษ
ณีย์มาเรียกตามระบบทั่วไป ก้ามหูกันน้ำร่องด้วยกระดาษเบื้องบนมีถูกกฎหมายรองลงมา ที่ให้
ลักษณะผ่านเข้ามามาได้ แต่ผู้ที่มาเรียกไปรษณีย์จะหักเข้ามาน้ำห่อหุ้นที่ชื่อของเจ้าหน้าที่ก่อไปยัง
ก็คงไม่ประเสริฐ แล้วดื่มสักสองถ้วย ก็รีบอนึ่งมาทางไปรษณีย์ทันที ผู้ที่หักกระตุ้ยห้อง
เดียวค่าในอยู่บ้านจะบันดับ ๖ สำหรับกรณีที่สั่งซื้อจากที่ ๒/๕๘๓ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม
พ.ศ.๒๕๖๘ แต่ให้มาไปรษณีย์ทันทีหรือถ้าไปตามระบบทั่วไป ก็คงจะแน่น้ำ
ให้ผู้ที่มีความประสงค์จะด้อมทางกรุงเทพฯ ห้องเรียนนี้ไปเพิ่มนั้นโดยเมียดี ก้า
เงินให้กับเพื่อนบ้าน ฉะเช่นในจังหวัดที่นี่ในอดีตเจอกันก่อนหน้านี้ได้

译文：

通信部门报告书 #5183 日期：佛历 2472 年
1 月 18 日（公元 1930 年）

主题:中国银信邮递

通信部门报告书 #4219/4-9-72 (佛历 2472
年 12 月 4 日 [公元 1929 年]) 中的第五项被废除，
并由以下第五项取代。

5. 从各省城发往曼谷银信馆，再转寄中国的中国银信必须使用邮资封，或者其他贴有应付邮资邮票的信封。发送邮局所在城市的邮政部门必须在送往曼谷之前，在邮票或邮资封上加盖邮戳。发送人可以亲手将信封带到曼谷，或可通过手递或邮寄将信封放在“总包”内发送往位于曼谷的代理，发送人也被准予通过普通邮件寄送银信。

发送人必须支付 6 士丁以获取运送一个包裹的许可证。规则 #2/129(日期:1910 年 4 月 30 日 R.S.129) 中含有指引。邮政局长应建议持有独立银信的人们要尽快, 不要耽误了将银信送往曼谷,